

Ovo je print verzija stranice <http://nacional.hr/hr/articles/view/36749/> na siteu nacional.hr

Revija

Piše: [Plamenko Cvitić](#), 06.08.2007. | [br. 612](#)

BOOM UREĐAJA ZA NAVIGACIJU

Satelitski vodič za hrvatske vozače i jahtaše

GPS, GLOBALNI POLOŽAJNI SUSTAV koji služi za navigaciju i pozicioniranje na putovanjima, posljednjih godinu dana ima sve više korisnika u Hrvatskoj

Biznismen Tomo in der Muhlen već nekoliko godina koristi GPS na poslovnim putovanjima, a kad je u New Yorku, pomaže mu BlackBerry

Baš kao što su prije desetak godina Hrvatsku preplavili mobilni telefoni koje su do tada imali tek rijetki, proteklih godinu dana sličan se fenomen događa s GPS uređajima, čiji broj korisnika višestruko raste iz dana u dan. Navala na distributere GPS uređaja i putnih računala pojačala se u protekla dva mjeseca, jer se su mnogi hrvatski građani odlučili svoj godišnji odmor provesti uz pomoć novog tehnološkog sustava koji bi u vrlo kratkom periodu mogao kompas i papirnate zemljopisne karte poslati na police muzeja.

A GPS, globalni položajni sustav, razvijao se od sredine 80-ih godina prošlog stoljeća, isprva kao sustav za vojno pozicioniranje i navigaciju. Okosnicu njegova sustava danas čini tridesetak

orbitalnih satelita koji kruže oko Zemlje na visini od 20.200 km i na taj način signalom pokrivaju čitav svijet. Čim uključi najjednostavniji GPS uređaj korisnik se spaja sa satelitom koji mu je najbliži i koji odmah na zaslon uređaja može poslati koordinate. Izgradnja GPS-a započela je još 1973., a prvo lansiranje satelita Block I uslijedilo je u veljači 1978., a sustav je dodatno proširen u veljači 1989., lansiranjem druge generacije satelita Block II. Potpuno operativnim sustav je proglašen u srpnju 1995., otkad je u svijetu krenula masovnija upotreba GPS uređaja. Trenutačno je u pripremi i nova generacija satelita Block III, a prvi sateliti treće generacije bit će lansirani tijekom 2009. Usporedno s razvitkom satelita, razvijale su se i "zemaljske" stanice, odnosno uređaji za masovnu upotrebu. Osim prvobitnih uređaja, koji su očitavali samo koordinatu korisnika u odnosu na satelit u orbiti, te su se njime osim vojnih korisnika služili tek rijetki civili poput planinara, pilota zrakoplova ili pomoraca, GPS uređaji proteklih su se godina prilagodili korištenju u civilne svrhe, dobili nove funkcije poput putnog navođenja, a cijene uređaja također su padale, tako da današnji najjednostavniji GPS uređaji stoje dvjestotinjak eura, te su jeftiniji i od velikog broja mobilnih telefona.

Tvrtka koja je među prvima u Hrvatskoj počela s distribucijom GPS uređaja bio je Navigo Sistem, koji postoji od 2000. i otad do danas prodali su nekoliko desetaka GPS-ova. Dejan Ferko, direktor prodaje u Navigu za Nacional se prisjetio početaka prodaje GPS-a u Hrvatskoj: “Mi smo prije sedam godina počeli s prodajom GPS uređaja, no isprva je to bio program marine, dakle prodavali smo uređaje koji su služili pomorcima i bili prikladni za ugradnju u brodove i jahte. Tek kasnije pojavili su se ručni i cestovni uređaji. Naša tvrtka zastupa američki brand Garmin, čija je centrala u Kansasu. Garmin ima nekoliko segmenta uređaja, od nautičkih, preko auto i ručnih, kao i zrakoplovni sustavi koje mi ne radimo jer u Hrvatskoj još ne postoji velika potreba za time. Najpopularniji je segment cestovne navigacije, dakle GPS s kartografijom, a ne samo čisto pozicioniranje. Teško je reći točan broj korisnika GPS-a u Hrvatskoj, ali samo prošle godine prodali smo oko šest tisuća samo cestovnih uređaja, a ta brojka drastično raste, prodaja se gotovo udvostručila, što je u skladu i s trendovima u svijetu”, kazao je Dejan Ferko iz Navigo sistema.

**SVE VIŠE PROIZVOĐAČA
TEHNIČKIH UREĐAJA**
posljednjih godina prebacilo se
na proizvodnju GPS uređaja

Osim samog pozicioniranja, velikom uspjehu GPS uređaja pridonio je razvitak dodatnih sustava poput navigacije. Tako se danas u prosječni uređaj mogu “ubaciti” karte i mape država i gradova s mnogim korisnim informacijama: “Naši softverski proizvodi su AdriaRoute, cestovna karta Hrvatske, Slovenije te BiH. Drugi proizvod je AdriaTopo, topografski softver tih triju zemalja. Kao treći softver upravo razvijamo AdriaRoute na kartici za mobilne aparate, smartphoneove sa symbian operativnim sustavom, kao što su pocket pc i palm uređaji. Većina uređaja dostupnih na tržištu ili onih koje korisnik kupi u inozemstvu ima tvornički samo sedam hrvatskih gradova na nivou ulica bez kućnih brojeva. Ono što čini razliku između takvih uređaja i onog što mi nudimo je naša AdriaRoute karta, detaljna karta Hrvatske, Bosne i Slovenije. Hrvatsku trenutnač o čini 330 naselja i gradova, desetak gradova s kućnim brojevima te desetak gradova u Bosni također do nivoa kućnih brojeva. Budući da je karta naš proizvod, updateovi idu preko naše web stranice i besplatni su. Znači, upišete ulicu i kućni broj i uređaj vas tamo vodi glasovnim uputama”, objašnjava Dejan Ferko iz Navigo sistema.

Prema nekim statističkim podacima, GPS uređaji već su se toliko raširili među europskim građanima da se procjenjuje da se u svakom trećem automobilu u Njemačkoj nalazi po jedan GPS. Za Hrvatsku takve procjene još ne postoje, ali postoje neke procjene koje navode da već sad barem dvadesetak tisuća Hrvata u svojim vozilima koristi GPS. U HGspotu, tvrtki koja ima lanac trgovina informatičke opreme i tehnologije svakog se dana proda po nekoliko GPS-ova, o čemu govori Zdravko Bulešić, voditelj smjene

u HGspotovu dućanu u Novom Zagrebu: “Svakodnevno prodamo nekoliko komada, kupci su obično ljudi koji puno putuju. Velik broj ljudi traži uređaje s kartama nekih drugih zemalja. Kad smo tek počeli prodavati GPS-ove, u početku je bila mala prodaja, ali već dulje vrijeme zainteresiranost građana raste, sve su informiraniji i sve više shvaćaju prednost takvih uređaja, a onda i prodaja raste.”

Među korisnicima GPS-a u automobilima najpopularnija je usluga navođenja, koja vozača vizualnim ili glasovnim uputama točno vodi s trenutačne lokacije do željene, uzimajući u obzir najkraći put ili najbržu rutu: “Svaki uređaj ima postavku određenja rute: prvo utipkate tip vozila, je li to motor, automobil ili kamion, taxi, hitna služba ili čak i pješak. Onda birate preferirane rute, najkraći put ili najkraće vrijeme. Najbolje je odabrati najbrže vrijeme, jer onda uređaj radi rutu po cestama veće

kategorije da možete brže doći do zadanog cilja. U slučaju najkraćeg puta uređaj vas može voditi i nekim uličicama, udaljenost će biti najkraća, ali možda nećete stići najbrže na lokaciju. Događalo se da ljudi odaberu najkraći put prema Splitu, pa ih uređaj baca s autoceste na lokalne ceste, a ako uzmete u obzir najbrže vrijeme, onda će uzeti u obzir autocestu. Možete uključiti i izbjegavanje, da izbjegava polukružna okretanja, makadamske ceste ili ceste s naplatom, trajekte i slično. GPS iz dana u dan ima sve više dodatnih funkcija koje pomažu korisnicima. Tako se s Garminove web stranice može skinuti i popis kamera za snimanje brzine u Europi, tako da vam uređaj signalizira kad se približavate kamerama da smanjite brzinu. Isto tako, mi smo u Navigo sistemu razvili tzv. TourGuide. Čim se približavate nekoj od znamenitosti u Zagrebu, uređaj vam to najavi i kaže glavne karakteristike te znamenitosti. Slični programi postoje i za cijelu Europu. Jednostavno, GPS koji su do prije nekoliko godina koristili tek rijetki, planinari, rekreativci, sportaši, gljivari, danas koristi sve više građana", kazao je za Nacional Dejan Ferko iz Navigo sistema.

Premda su danas GPS uređaji rašireni među najrazličitijim skupinama ljudi, među prvima su ih prihvatili poslovni ljudi koji mnogo putuju. Neki od njih za Nacional su ispričali svoja iskustva s GPS uređajima. Srećko Ferenčak, saborski zastupnik i glavni tajnik HNS-a dugogodišnji je korisnik GPS-a koji se prvi put s uređajima za navigaciju susreo na brodu, "Što se tiče korištenja u automobilu, prvi put sam GPS koristio prije nekoliko godina kad smo otišli u Torino na pripreme za Olimpijske igre. I, nije problem doći iz Zagreba do Torina, ali je problem kad dođete u strani grad naći hotel ili ulicu koju tražite. U takvim situacijama su GPS uređaji nezamjenjivi i predstavljaju veliku pomoć. Takve uređaje ja uglavnom koristim kad sam u inozemstvu, u Hrvatskoj ga baš i ne koristim jer Hrvatsku jako dobro poznajem. Moj posao glavnog tajnika stranke je vezan uz teren, tako da sam prošao od Savudrije do Dubrovnika. Mislim da znam 95 posto Hrvatske izuzetno dobro", kazao je Srećko Ferenčak.

Tomo Johannes in der Muhlen, direktor tvrtke IDM Music koja zastupa brojne svjetske glazbene kompanije svoje uredje ima u Zagrebu, Beogradu i New Yorku. Na brojnim putovanjima GPS uređaj godinama mu je nezaobilazna pomoć: "Koristim GPS već dugo i imam ga instaliranog u svom automobilu. Pogotovo mi pomaže kad odem u Ljubljanu, gdje su one male ulice i uopće se čovjek ne može snaći, a GPS to onda izvrsno rješava. Karte su točne, u Sloveniji su fantastične: recimo, odem ujutro u Sloveniju na sastanke a popodne se vraćam, imam nabijen raspored, sastanak za sastankom. Poslovni partneri daju mi najčudnije adrese gdje trebam doći na sastanak, a GPS sve to nađe i svugdje sam točno na vrijeme jer me savršeno vodi. GPS mi pomaže i u Zagrebu, što mi je zanimljivo jer se u zadnje vrijeme u Zagrebu puno gradilo, a ja sam iz centra, pa čim odem malo dalje ne poznajem grad dobro, tu navigacija zbilja dobro radi." Osim uređaja u automobilu, Tomo in der Muhlen koristi i GPS navigaciju putem mobilnog uređaja: "U Americi više koristim BlackBerry koji ima super funkciju. Ako se moram s nekim naći, pošaljem mu e-mailom svoju lokaciju, on ju otvori na svom BlackBerryju koji mu iscrta kako da dođe do mene. U zadnje vrijeme primjećujem da većina ljudi s kojima komuniciram imaju navigaciju, pogotovo poslovni ljudi. Najbolji sustav je u Engleskoj, tamo postoji tzv. aktivna navigacija, koja se svake sekunde puni informacijama gdje je gužva, pa te vodi kako da izbjegneš rush hour. Na žalost, u ostatku Europe to još ne funkcionira."

Da GPS uređaje nisu prihvatili samo poslovni muškarci pokazuje i primjer poslovne žene koja također

GPS koristi već dulje vrijeme. Sanja Rossi, PR menadžerica u T-mobileu koristi putno navođenje preko mobilnog uređaja: "GPS sustav smatram izuzetno vrijednim suputnikom koji mi unazad godinu dana znatno olakšava putovanja, a na odredišta stižem brže i bezbrižnije. Koristim mobilni uređaj koji ima integriran GPS prijemnik s navigacijskim softverom Nav4all programom koji interaktivno downloada mape putem umts ili gprs tehnologije ovisno o poziciji u kojoj se nalazim. Bila sam u Madridu i trebalo je pronaći put rent-a-car autom od zračne luke do hotela. Bio je sat poslije ponoći, nezgodno doba za tražiti pomoć prolaznika, a atlas koji smo imali u autu nije bio dovoljno precizan. Sjetila sam se da na svojoj Nokiji imam instaliran program i vanjski bluetooth GPS receiver. Ukucala sam ime hotela i sve je nakon toga bilo vrlo jednostavno. Ugodan muški glas upozoravao nas je 150 metara prije promjene smjera što nam je činiti. Čak nas je obavještavao i gdje su radovi na cesti. Poznata je i priča u mom društvu kada sam navigirala prilikom puta na skijanje u Italiji. Tako smo u noći vođeni muškim glasom došli na planinski prijevoj koji se na našu žalost nije čistio, već je zatvoren zimi, te smo se morali vratiti 20 km unazad i izabrati drugu rutu. Tada nam je poslužio program Tomtom, a karte sam već imala na telefonu", zaključila je Sanja Rossi iz T-mobilea.

Za užitak i zaštitu

Srećko Ferenčak, saborski zastupnik i glavni tajnik Hrvatske narodne stranke već dulje vrijeme koristi GPS. "Prvi put sam se s uređajima za navigaciju susreo na brodu, a tek nekoliko godina kasnije su se pojavili i uređaji za automobile. Uvijek je na brodu dobro imati takve uređaje, jer vam daju mnogo korisnih podataka, od dubine mora do upućivanja na zaštićene luke, pa do toga gdje ima dobrih restorana. GPS uređaji dobri su i za pronalaženje, brod se može locirati na 20 metara, ako je automobil ukraden možete pratiti njegov trag. Uređaji za automobil su vrlo praktični a više nisu tako skupi kao prije nekoliko godina, a koristio sam ih na putovanjima u Italiji, Njemačkoj, Španjolskoj i Francuskoj."

Najčitaniji

- [Vlasnici bogatstvo ostavili svojim kućnim ljubimcima](#)
- [Ronaldova prevarena djevojka](#)
- [U smrt za 50 kn - sramotna pozadina tragedije na Kornatu](#)
- [Slike eskort dama koje su orgijale s Manchesterovim igračima](#)
- [Navodna Kirinova ljubavnica vodi emisiju o policiji](#)
- [Party Nove TV u Gliptoteci](#)
- [Fotografije Severine i Mate Čuljka s romantičnog putovanja po Italiji](#)

Zadnji komentari

- [Kirin: "Neka struka kaže jesu li maloljetnici trebali gasiti požar"](#)
- [Spojevi BTEX uzrok onečišćenja vode na Vrbanima 3](#)
- [Sanader i Milanović love partnere](#)
- [Goran Višnjić želi DNK analizu u Americi](#)
- [Uhićen Ljubomir Čučić, u 14 sati rasprava na sudu](#)
- [Milanović: "Ako pobijedimo promijenit ćemo samo ministre i državne tajnike"](#)
- [Rončević zreo za ostavku, a možda i Kirin](#)

Urednikov izbor